

**MOTIVERING TILL OCH TILLÄMPNING AV
FÖRESKRIFT 35**

**OM SPÄRRKATEGORIER INOM
TELETRAFIKEN**

MPS 35

INNEHÅLL

INNEHÅLL	1
1 LAGSTIFTNING	2
1.1 LAGSTIFTNINGSGRUND FÖR FÖRESKRIFTEN	2
1.2 EG-LAGSTIFTNING	2
1.3 ÖVRIGA BESTÄMMELSER.....	2
1.3.1 Konsumentskyddslagen, lagen om tillhandahållande av informationssamhällets tjänster.....	2
1.3.2 Betaltjänstlagen och lagen om betalningsinstitut.....	2
1.4 SJÄLVREGLERING	3
2 FÖRESKRIFTENS SYFTE OCH ÄNDRINGSHISTORIA	3
2.1 FÖRESKRIFTENS SYFTE.....	3
2.2 CENTRALA ÄNDRINGAR OCH ÄNDRINGSHISTORIA	3
3 PARAGRAFVISA MOTIVERINGAR OCH TILLÄMPNINGSSANVISNINGAR	4
1 § Tillämpningsområde.....	4
2 § Gruppering av teletrafiken	4
3 § Gruppering av servicenummer enligt tjänsteinnehållet.....	5
4 § Spärrkategorier för teletrafiken (telefontrafiken).....	6
5 § Spärrkategorier för kortmeddelandetjänster.....	7
6 § Spärrestriktioner.....	8
7 § Servicenummer som förmedlar kopplingar	8
8 § Ikraftträdande och övergångsbestämmelser.....	9
Bilaga 1: Gruppering av teletrafiken enligt den nationella numreringsplanen	10
Bilaga 2: Gruppering av kortmeddelandetjänster enligt numreringsplanen för kortmeddelandetjänster	10

1 LAGSTIFTNING

1.1 Lagstiftningsgrund för föreskriften

Kommunikationsverkets tekniska föreskrifter grundar sig på befogenheten att utfärda föreskrifter i kommunikationsmarknadslagen (393/2003). Föreskriften innehåller inga bestämmelser som föreskrivs i kommunikationsmarknadslagen på lagnivå. Föreskrifter innehåller i allmänhet bara tvingande krav. Kommunikationsverket utfärdar vid behov särskilda rekommendationer och anvisningar i anknytning till föreskrifterna.

Kommunikationsverkets föreskrift om spärrkategorier grundar sig på 79 § i kommunikationsmarknadslagen, enligt vilken ett teleföretag på användarens begäran utan ersättning ska spärra användningen av en anslutning för andra tjänster än kommunikationstjänster och utgående trafik från anslutningen till en viss trafiktyp, om det tekniskt är lätt att genomföra spärrningen. Om spärrningen senare avlägsnas på användarens begäran, får teleföretaget ta ut en avgift för åtgärden. Enligt 2 mom. i nämnda paragraf kan Kommunikationsverket meddela närmare föreskrifter om vilka spärrkategorier för utgående trafik från en anslutning användarna åtminstone ska erbjudas, föreskrifter om det tekniska genomförandet av spärrtjänster och föreskrifter om prisinformation för samtalen.

Syftet med bestämmelserna är att främja användarnas möjligheter att på eget initiativ begränsa användningen av telefonen och de kostnader som hänger samman med användningen.

1.2 EG-lagstiftning

I artikel 10 i direktivet om samhällsomfattande tjänster inom elektronisk kommunikation föreskrivs om abonnenternas rätt att följa upp och kontrollera sina utgifter.¹ Syftet med bestämmelsen är att ge abonnenterna möjlighet att på ett selektivt sätt förhindra utgående samtal av en viss typ eller samtal till vissa typer av nummer, t.ex. samtal till avgiftsbelagda tjänster. I del A i bilaga 1 till direktivet ges en bestämmelse om spärrning av utgående trafik.

1.3 Övriga bestämmelser

1.3.1 Konsumentskyddslagen, lagen om tillhandahållande av informationssamhällets tjänster

Kraven i den allmänna konsumentskyddslagstiftningen gäller också utbudet av telefon- och kortmeddelandetjänster: viktiga är framför allt kapitel 2 i konsumentskyddslagen (38/1978) med bestämmelser om marknadsföring, liksom kapitel 6 som handlar om distansförsäljning. När det gäller informering ställs vidare krav på tjänsteleverantörerna i kapitel 3 i lagen om tillhandahållande av informationssamhällets tjänster (458/2002).

1.3.2 Betaltjänstlagen och lagen om betalningsinstitut

Föreskriften knyter också indirekt an till betaltjänstlagen (290/2010) som trädde i kraft 1.5.2010 och lagen om betalningsinstitut (297/2010).

Enligt 1 § 6 punkten i betaltjänstlagen ska lagen tillämpas på genomförande av betalningstransaktioner där betalarens samtycke till transaktionen ges med mobiltelefon, dator eller någon annan teleterminalutrustning eller utrustning för informationsteknik och där betalningen görs till operatören för systemet eller nätet för telekommunikation eller informationsteknik vilken endast fungerar som förmedlare av betalningstransaktionen mellan

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv om samhällsomfattande tjänster och användares rättigheter avseende elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster 2002/22/EG (direktiv om samhällsomfattande tjänster).

betaltjänstanvändaren och leverantören av varan, tjänsten eller någon annan nyttighet. En motsvarande bestämmelse ingår i 1 § 6 punkten i lagen om betalningsinstitut.

I betaltjänstlagen och den relaterade lagen om betalningsinstitut ingår bestämmelser som förutsätter att den som tillhandahåller betaltjänster ska kunna skilja åt betaltjänster från sin övriga affärsverksamhet. Eftersom betaltjänster som tillhandahålls av teleföretag i allmänhet säljs med hjälp av servicenummer med en extra avgift, ska teleföretagen kunna skilja åt de tjänster som omfattas av betaltjänstlagens och betalningsinstitutslagens tillämpningsområde från övriga tjänster mot extra avgift. Det enklaste sättet att skilja åt betaltjänster från övriga tjänster mot extra avgift som tillhandahålls av teleföretaget är att placera dem i separata servicenummerområden.

Finansinspektionen och Konsumentombudsmannen övervakar marknadsföringen av betaltjänster.

1.4 Självregering

Intresseorganisationen för producenter av avgiftsbelagda telefontjänster Teleforum ry strävar att genom självreglering i branschen främja ett sakligt utbud av telefontjänster även ur användarnas synvinkel. *Etiska rådet för betalsamtal* MAPEL, som arbetar i anslutning till Teleforum ry, ger på begäran rekommendationer och tolkningar av innehållet, marknadsföringen och faktureringen av avgiftsbelagda telefoni- och textmeddelandetjänster. Nämnden har utarbetat en normuppsättning för produktion av telefontjänster. I denna tas även ställning till kategorisering av olika slags tjänster i tjänstegrupperna I-IV såsom avses i Kommunikationsverkets föreskrift om spärrkategorier. Normerna innehåller också anvisningar för användningen av prismsmeddelanden och den maximala längden av samtal till vissa tjänster.

Kommunikationsverket understöder att innehållet i tjänsterna i första hand utvärderas genom i branschen tillämplig självreglering. Vid behov kan Kommunikationsverket ingripa i nummeranvändning som strider mot numrerings- och spärrkategoriseringsföreskrifterna och om verksamheten inte rättas till på det sätt som förutsätts i bestämmelserna kan verket vidta åtgärder enligt kommunikationsmarknadslagen, t.ex. återkalla nyttjanderätten till ett nummer.

2 FÖRESKRIFTENS SYFTE OCH ÄNDRINGSHISTORIA

2.1 Föreskriftens syfte

I föreskriften om spärrkategorier föreskrivs om de spärrtjänster som teleföretagen åtminstone ska tillhandahålla enligt kommunikationsmarknadslagen. Dessa grundar sig antingen på vissa typer av tjänster ("andra tjänster än kommunikationstjänster") utifrån tjänsteinnehållet eller på trafiktyper, av vilka spärrföreskriften numera bara gäller utlandssamtal.

Vid fastställandet av minimiutbudet i föreskriften har man beaktat den tekniska genomförbarheten så att åtminstone alla spärrar som krävs i föreskriften är sådana som enligt lagen enkelt ska kunna tillhandahållas tekniskt.

2.2 Centrala ändringar och ändringshistoria

Polisstyrelsen har genom sitt beslut 8.2.2011 (Dnr 2020/2011/210) meddelat att användningen av larmnumret 10022 upphör från och med 21.2.2011. Enligt beslutet kan teleoperatörerna ta bort numret 10022 permanent från och med 1.9.2011. Därför har spärrbegränsningar som relaterar till 10022 tagits bort från föreskriften.

Ur föreskrift nr 35 O/2010 M ströks Kommunikationsverkets förfarande för undantagslov beträffande samtal som skulle kopplas till nummer i tjänstegrupp II via servicenummer som förmedlar kopplingar. Vid behandlingen av dessa fall övergick man till självreglering för

teleföretag under ledning av MAPEL/Teleforum ry. Därtill ändrades inkluderingen av teleföretagets egna felmeddelandenummer i spärrkategorier så att det blev förenligt med föreskriften om nödtrafik (33).

För betaltjänster som omfattas av betaltjänstlagen (290/2010) anvisades egna nummerområden i Kommunikationsverkets numreringsföreskrift 32 O/2010 M. Dessa infördes i spärrkategorier enligt tjänstegrupp.

I föreskrift 35 N/2008 M blev det tillåtet att tillhandahålla kortmeddelandetjänster förutom på nummer för kortmeddelandetjänster även på riksomfattande servicenummer och på nummer 118 under förutsättning att textmeddelandespärrar även täcker dessa nummer. I föreskrift 35 N/2008 M preciserades därtill textmeddelandespärrarnas täckning i WAP-tjänster. Föreskriftens tillämpningsområde hade även dittills omfattat avgiftsbelagda tjänster som kan användas eller beställas via anslutningsteleföretagets WAP-gränssnitt och som debiteras på telefonräkningen; detta skiljer sig inte nämnvärt från den övriga telefon- och meddelandetraffiken på telefonräkningen. Detta hade emellertid inte uttryckts med tydlighet i föreskriften och därför förklarades det ytterligare i föreskriftstexten och motiveringarna.

Föreskrift 35 M/2008 M förtydligade hur nummerupplysning och förmedling av kopplingar ingår i allmännyttiga tjänster. Ändringen hade ingen inverkan på spärrkategorierna i föreskriften.

Från och med ikraftträdandet av numreringsföreskrift 32 L/2008 M kan alla nummer i tjänstegrupp I användas för nummerupplysning och förmedling av nationella kopplingar. Detta blev möjligt efter att fjärrspärr och spärr från det fasta nätet till mobilterminaler togs bort från de i föreskriften angivna spärrarna som teleföretagen är skyldiga att tillhandahålla sina kunder. Möjligheten att kringgå spärren via nationell koppling miste därmed sin betydelse vad gäller dessa spärrkategorier.

3 PARAGRAFVISA MOTIVERINGAR OCH TILLÄMPNINGSANVISNINGAR

1 § Tillämpningsområde

Föreskriften tillämpas på anslutningar i allmänna telefontät. Begreppet *telefontät* täcker både fasta nät och mobilnät som i första hand används för målgruppskommunikation. Utöver sedvanliga telefon- och mobilnät kan telefontäten även omfatta datanät, om dessa i första hand används för målgruppskommunikation och trafiken dirigeras med hjälp av E.164-nummer. Tillämpningsområdet motsvarar därmed tillämpningsområdet för numreringsföreskrift 32 eftersom genomförandet av spärrar baserar sig på den teletrafik som dirigeras med utgångspunkt i E.164-nummer anvisade enligt numreringsföreskriften och i nummer för kortmeddelandetjänster. Föreskriften gäller trafik som sker med dessa nummer oberoende av teknik eller adresser som används för omdirigering av meddelanden (t.ex. SIP- eller IP-adresser), varför en omdirigering t.ex. med ENUM inte befriar teleföretagen från skyldigheten att tillhandahålla spärrar. Vidare omfattar tillämpningsområdet WAP-tjänster som tillhandahålls av anslutningsteleföretagen även om det inte är *användaren* som väljer ett E.164- eller ett kortmeddelandenummer för att nå tjänsten.

Föreskriften gäller inte teletrafik som valts på annat sätt (t.ex. med hjälp av IP- eller SIP-adresser).

Tillämpningen av föreskriften förutsätter att användaren kan identifieras på ett tillförlitligt sätt. Detta förutsätter i sin tur ett skriftligt anslutningsavtal. I anslutningsavtalet fastställs entydigt vem som har bestämmanderätt till de egenskaper som ska kopplas till anslutningen. På grundval av detta tillämpas föreskriften inte på anslutning till i förväg betald prepaid-tjänst, om inte ett skriftligt anslutningsavtal har ingåtts om det. En användare av en prepaid-tjänst kan skaffa sig anslutningen helt anonymt.

2 § Gruppering av teletraffiken

I denna paragraf indelas teletrafiken med tanke på genomförandet av spärrarna i telefontrafik och kortmeddelandetrafik. För grupperna anvisas nummer enligt numreringsföreskriften.

I 1 mom. indelas den utgående telefontrafiken i fem undergrupper. Grupperingen motsvarar indelningen i bilaga 1 till föreskriften som är en beskrivning av de första siffrorna i ett telefonnummer enligt vilka spärrar genomförs eller inte genomförs. Samtalsspärrar gäller bara utgående telefontrafik. Den första punkten avser internationella telenät dvs. utlandssamtal och de övriga punkterna olika typer av tjänster. Med kundavtal (5 punkten) avses i denna föreskrift ett separat avtal som ingås mellan teleföretaget och en användare som har ett anslutningsavtal sedan tidigare. Detta avtal kompletterar anslutningsavtalet med avseende på spärrkategorierna.

I 2 mom. indelas kortmeddelandetrafiken i två undergrupper: avgiftsfria nummer respektive avgiftsbelagda nummer som ingår i tjänstegrupperna i bilaga 2. Spärrar för kortmeddelandetjänster gäller både utgående och inkommande trafik på det sätt som föreskrivs i 5 §.

Grupperingen av kortmeddelandetrafik gäller även sådana tjänster som beställs eller används över en WAP-förbindelse och uppfyller förutsättningarna för spärrtjänster: trafiken dirigeras med E.164-nummer till eller från ett specificerat nummer, och en avgift för tjänsten kan debiteras på telefonräkningen antingen för utgående eller inkommande meddelanden. Användaren kopplar upp sig till WAP-tjänsten via *anslutningsoperatörens WAP-gränssnitt*, vilket gör att operatören kan kontrollera åtkomsten till sina WAP-tjänster. Debitering kan i vissa fall uppkomma enbart för åtkomsten till tjänstesidorna, varför även det i sådana fall vid behov bör förhindras i enlighet med spärrkategorierna.

3 § Gruppering av servicenummer enligt tjänsteinnehållet

Enligt paragrafen grupperas tjänster enligt sitt innehåll och priset på samtalet påverkar inte grupperingen. Paragrafen gäller både telefonitjänster och kortmeddelandetjänster. Servicenumren är internationella, riksomfattande, teleområdesspecifika eller teleföretagsspecifika nummer samt nummer till kortmeddelandetjänster. För alla servicenummer är det tillåtet att ta ut en extra avgift med undantag för de avgiftsfria nummer som anges i bilaga 1 och 2 samt för nödnumret 112.

I denna paragraf avses med servicenummer och deras gruppering avgiftsbelagda tjänster, om inte annat anges.

En avgiftsbelagd tjänst är en tjänst där samtalsavgiften utöver den ersättning som tas ut för den tekniska överföringen av samtalet även kan innehålla en ersättning som tjänsteleverantören uppbär för innehållet. Begreppet motsvarar uttrycket "andra tjänster än kommunikationstjänster" som används i 79 § i kommunikationsmarknadslagen. Som motsats till avgiftsbelagda tjänster kan man betrakta teletrafik som grupperas enligt trafiktyp och vars avgift kallas sedvanlig telefonavgift. På grund av komplexiteten i numreringsystemet och tjänstestrukturerna är indelningen dock inte alltid entydig eller heltäckande.

Avgiftsfria nummer, till exempel nummer som inleds med 0800 eller 116, motsvarar för övrigt beträffande användningssättet avgiftsbelagda servicenummer, men är alltid enligt nummerområdets definition avgiftsfria för den som ringer samtalet. Detta gäller också textmeddelandetjänster som tillhandahålls som en tilläggstjänst till taltelefonitjänster på dessa nummer.

Enligt 1 mom. grupperas avgiftsbelagda servicenummer utifrån innehållet i tjänstegrupperna I–IV. Etiska rådet för betalsamtal MAPEL, som arbetar i anknytning till Teleforum ry, har utarbetat en normuppsättning för produktion av telefonitjänster. I denna tas även ställning till kategorisering av olika slags tjänster i tjänstegrupperna I-IV såsom avses i föreskriften om spärrkategorier. Tjänstebeskrivningarna och grupperingen av tjänsterna i normuppsättningen binder inte Kommunikationsverket juridiskt, men till dessa delar har innehållit i normerna visat sig fungera i praktiken och avvikelser från dem är mycket sällsynta.

I 2 mom. preciseras sättet att placera en tjänst i rätt grupp i fall där tjänster som ingår i olika tjänstegrupper tillhandahålls på samma nummer. Om avsikten t.ex. är att erbjuda tjänster för såväl ärendehantering som för underhållning på samma nummer, ska tjänsten tillhandahållas på ett nummer i tjänstegrupp III (underhållningstjänster).

I 3 mom. föreskrivs om vilka nummer som får användas för avgiftsbelagda tjänster i respektive tjänstegrupp. För att det ska vara enklare att läsa bestämmelsen räknas numren inte upp här utan det finns en hänvisning till de aktuella punkterna i bilaga 1 och 2. I föreskrift 35 N/2008 M ändrades bestämmelsens ordalydelse så att nummergrupperna i bilagorna inte får bindas till telefontrafik och kortmeddelandetrafi i texten, eftersom kortmeddelandetjänster kan tillhandahållas även på några taltelefonitjänster. Tjänstegruppen framgår av början på numret.

Nummer som inleds med 0100, 0200, 0300, 0600 och 0700 hör till de mest kända avgiftsbelagda servicenumren för taltelefonitjänster. På nummer 118 är det enligt nummeringsföreskriften bara tillåtet att tillhandahålla nummerupplysning och förmedling av kopplingar, men inga andra allmännyttiga tjänster. På övriga nummer som anvisats för nummerupplysning och förmedling av kopplingar får man även tillhandahålla andra avgiftsbelagda taltelefonitjänster i tjänstegrupp I.

Avgiftsbelagda nummer som är förenliga med momentet omfattar även teleföretagsspecifika och teleområdesspecifika servicenummer.

I 4 mom. anvisas de servicenummergrupper i vilka man överhuvudtaget får tillhandahålla avgiftsbelagda telefonitjänster och kortmeddelandetjänster. Det finns egna nummerområden för taltelefonitjänster och kortmeddelandetjänster, men i och med föreskrift 35 N/2008 M tilläts tillhandahållande av kortmeddelandetjänster även på riksomfattande servicenummer för taltelefoni. Detta förutsätter att de textmeddelandespärrar som kopplats till en anslutning även täcker de textmeddelandetjänster som erbjuds på servicenumren för taltelefoni, och därför är tillhandahållande tillåtet bara i de mobilnät i vilka teleföretaget har gjort nödvändiga ändringar i sina bestämmelser av spärrkategorier.

Syftet med 5 och 6 mom. är dels att göra det känt vilka tjänster det är tillåtet att tillhandahålla på avgiftsfria nummer och på teleområdes- och teleföretagsspecifika nummer, och dels att koncentrera sådana tjänster som orsakat mest problem för konsumenterna (underhållnings- och vuxenunderhållningstjänster) till nummer som är lätta att känna igen.

4 § Spärrkategorier för teletrafiken (telefontrafiken)

Paragrafen behandlar spärrkategorier för telefontrafik i det allmänna telefonnätet oavsett teknologi och omfattar därför spärrkategorier för taltelefonitjänster i såväl fasta nät som mobilnät.

I 1 mom. fastställs de spärrkategorier som teleföretaget åtminstone ska erbjuda sina användare. Utöver de spärrkategorier som nämns i bestämmelsen kan teleföretaget erbjuda användarna övriga spärrtjänster eller spärrkategorier. För dessa egna tjänster kan teleföretaget debitera en avgift.

Spärrkategorierna har indelats i en spärr för utgående utlandstrafik (U) och spärrar för de olika tjänstegrupperna (P). Det finns fyra nivåer av tjänstespärrar (P1–P4). Spärrkategori U är en så kallad ren utlandsspärr som omfattar utlandssamtal som rings genom direkt nummerval och ett servicenummer som förmedlar kopplingen. Spärrkategorierna för tjänster har grupperats från den mest omfattande spärr till den lindrigaste så att P1 som enda enskilda spärr omfattar både tjänster som förmedlar kopplingar och alla fyra tjänstegrupperna I–IV. De övriga spärrkategorierna följer tjänstegrupperna i nummerordning; t.ex. P2 förhindrar trafik från och till tjänstegrupp II och täcker även grupperna III och IV, P3 förhindrar trafik från och till tjänstegrupp III och så vidare.

Utöver nämnda spärrklasser ska teleföretaget avgiftsfritt erbjuda användarna kombinationer av alla spärrkategorier med undantag för utlandsspärr i kombination med vuxenunderhållning, dvs. teleföretaget behöver inte erbjuda "U+P4". Det har inte kommit till

Kommunikationsverkets kännedom att det skulle finnas behov av bestämmelser om detta i den här föreskriften.

I 3 mom. konstateras att spärrkategorierna inte gäller kundavtalsbaserade tjänster. Detta beror på att kunden har ingått ett separat avtal som kompletterar det eventuella ursprungliga spärravtalet.

Nummer som är tillåtna för tjänster som grundar sig på kundavtal och kontroll av A-numret enligt 3 mom. beviljas teleföretag på ansökan ur ett sådant nummerområde som teleföretaget har i bruk sedan tidigare. Det handlar alltså om Kommunikationsverkets bekräftelse på att ett enskilt nummer inte behöver inkluderas i de spärrkategorier som teleföretaget hanterar. Nummer som bekräftats på separat beslut samlas av informativa skäl även i föreskriftens bilaga. Förteckningen har inte längre någon betydelse för spärrkategorierna enligt föreskriften, men har bibehållits av informativa skäl eftersom teleföretagen även kan förfoga över egna kategorier eller kategorier enligt tidigare föreskrifter som inte längre ingår i denna föreskrift.

Enligt 4 mom. förhindrar spärrkategorin P2 inte samtal som tas via ett servicenummer som förmedlar nationella eller internationella kopplingar till sådana prismässigt förmånliga nummer i tjänstegrupp II som beviljats ett tillstånd enligt 7 § 2 mom. i form av självreglering. Dessa tjänster beskrivs närmare i motiveringarna till 7 §. Avsikten är att en användare inte blir utan en sådan tjänst som beträffande innehållet skulle kunna höra till tjänstegrupp I men som tillhandahålls på ett nummer som ingår i tjänstegrupp II.

5 § Spärrkategorier för kortmeddelandetjänster

Paragrafen gäller både utgående och inkommande kortmeddelandetrafik. Det här har blivit nödvändigt eftersom det har utvecklats tjänster som beställs via en webbplats men faktureras som mottagna avgiftsbelagda textmeddelanden.

Märk att definitionen av kortmeddelandetjänster i 2 § i denna föreskrift är mer täckande än den som har antagits i mobilordlistan utgiven av Teknologicentralen TSK (TSK 29, 2001), till vilken motiveringarna till numreringsföreskriften hänvisar: definitionen i föreskriften omfattar även multimediala meddelanden. Orsaken till detta är att de skyldigheter som ålagts teleföretagen både i numrerings- och i spärrkategoriföreskriften bara gäller sådana frågor – om nyttjanderätterna till och ändamålen för olika nummer och spärrar av trafiken från anslutningen utifrån nummer – där skillnader mellan SMS- och MMS-tjänster saknar betydelse. Därför gäller föreskriften även sådana WAP-tjänster som beskrivs i 2 § 2 mom. och i vilka spärrtjänster som grundar sig på dirigeringen av trafiken kan utföras.

I 1 mom. fastställs de spärrkategorier som teleföretaget åtminstone ska erbjuda sina användare. Grupperingen av spärrkategorierna motsvarar grupperingen av taltelefonitjänster så att P1 täcker tjänstegrupperna I–IV, P2 täcker grupperna II–IV osv. Utöver de spärrkategorier som nämns i bestämmelsen kan teleföretaget erbjuda användarna övriga spärrtjänster eller spärrkategorier. För dessa egna tjänster kan teleföretaget ta ut en avgift.

I 2 mom. behandlas bortkoppling av möjligheten att sända text- eller multimedie-meddelanden från anslutningen och här har multimedie-meddelanden nämnts separat för tydlighetens skull. Skyldigheterna att tillhandahålla spärrtjänster för kortmeddelandetjänster berör alltså även multimediala meddelanden. Kravet gäller multimediala meddelanden självfallet bara till de delar som relaterar till *anslutningens egenskaper*. Vidare ska alla spärrar för textmeddelanden även förhindra åtkomst till sådana av anslutningsoperatören tillhandahållna avgiftsbelagda WAP-tjänster för vilka debiteringen sker på telefonräkningen. Denna fråga behandlas mer ingående i 2 § 2 mom. om teletrafikgruppernas omfattning.

Meddelanden om prisuppgifter i början av ett samtal eller en textmeddelandetjänst grundar sig på tjänsteleverantörens frivilliga åtgärder och kundservicelösningar. I de normer som har utarbetats av MAPEL ges anvisningar för prismeddelanden. Allmänna bestämmelser om informationsskyldighet ingår i konsumentskyddslagen och i lagen om tillhandahållande av informationssamhällets tjänster.

6 § Spärrestriktioner

I paragrafen föreskrivs detaljerat om sådana situationer och nummer på vilka en spärrtjänst inte får tillämpas. En spärrestriktion kan grunda sig på ett avtal mellan användaren och teleföretaget eller verkställs direkt med stöd av föreskriften. Spärrestriktionerna gäller både taltelefonitrafik och kortmeddelandetrafik.

Enligt 1 mom. kan en spärrtjänst förbigås för en viss tjänst till exempel med hjälp av ett lösenord. Möjligheten att kringgå en spärr samtalsvis förutsätter avtal med anslutningsteleföretaget.

Med ett samtal som slås från anslutningen avses också val av riktnummer för ett teleområde framför det teleområdes- eller teleföretagsspecifika servicenumret. Ett sådant samtal betraktas avseende spärrret som ett samtal till servicenumret, inte som ett fjärrsamtal. Om teleföretagen kommer överens om att öppna trafiken med riktnummer och ett teleområdes- eller teleföretagsspecifikt servicenummer, ska det aktuella teleföretaget sörja för anordnandet av spärrarna så att det inte går att kringgå dem med hjälp av riktnumret.

Spärrestriktioner i enlighet med 2 mom. verkställs direkt med stöd av föreskriften. Ett teleföretag får inte förhindra trafik till något nummer eller någon tjänst som nämns i bestämmelsen. Genom bestämmelsen om nödnummer strävar man i första hand efter att förhindra situationer där åtgärder för att rädda en människas liv, hälsa eller egendom kan äventyras på grund av spärrret. Bestämmelsen har också anknytningar till 55 § i kommunikationsmarknadslagen, enligt vilken ett teleföretag som har verksamhet i ett teleonnät är skyldigt att sörja för att användarna avgiftsfritt kan få kontakt med nödnummer. Polisstyrelsen har genom sitt beslut 8.2.2011 (Dnr 2020/2011/210) meddelat att användningen av larmnumret 10022 upphör från och med 21.2.2011. Enligt beslutet kan teleoperatörerna ta bort numret 10022 permanent från och med 1.9.2011. Därför gäller spärrestriktionerna i 2 mom. bara nödnumret 112.

Enligt 3 mom. i paragrafen får spärrkategorier enligt denna föreskrift inte förhindra trafik till nationella och internationella avgiftsfria nummer och inte heller till anslutningsteleföretagets eget nummer för mottagning av felanmälningar. Till avgiftsfria nummer räknas även nummer som inleds med 116. Det finns inget behov av att spärra åtkomsten till avgiftsfria nummer eftersom de inte medför några kostnader för användarna. Möjligheten att göra en felanmälan har dock betraktats som viktig oberoende av vilken spärrkategori abonnenten har valt. Teleföretaget kan dock erbjuda egna spärrkategorier där man kan förhindra trafik även till gratisnummer och till teleföretagets eget nummer för mottagning av felanmälningar. Teleföretagen har också olika sätt att begränsa trafik, vilka kan betraktas som spärrkategorier. Dessa kan teleföretagen använda bl.a. vid obetalda räkningar utan abonnentens samtycke.

Det är inte ändamålsenligt att anvisa ett nummer för mottagning av felanmälningar i numreringsplanen. Ett sådant enskilt nummer har i föreskriften om spärrkategorier ersatts med begreppet *felanmälningsnummer för det teleföretag som levererat anslutningen*. Samma bestämmelser gäller för det sedvanliga numret 10019 som för övriga teleföretagsbestämda nummer som inleds med 100. Teleföretaget kan välja felanmälningsnumret med beaktande av bestämmelserna på samma sätt som andra servicenummer.

7 § Servicenummer som förmedlar kopplingar

I denna paragraf föreskrivs till vilka nät och tjänster inte får kopplas samtal via ett servicenummer som förmedlar kopplingar.

Enligt numreringsföreskriften kan både nummerupplysning och förmedling av kopplingar erbjudas på servicenummer som anvisats för allmännyttiga tjänster.

Med en tjänst som förmedlar kopplingar avses detsamma som med en allmän nummerupplysnings- och kopplingstjänst i numreringsföreskriften. Från nummer som

används för en allmän nummerupplysningstjänst och från nummer som används som servicenummer för förmedling av kopplingar får trafik kopplas förutom till nummer som används av abonnenter bara till allmännyttiga tjänster i tjänstegrupp I, och därmed är det inte tillåtet att via kopplingstjänster kringgå tjänstespärrar för anslutningen med undantag för det som föreskrivs i 2 mom. om nummer i tjänstegrupp II.

Enligt numreringsföreskriften är det tillåtet att på servicenummer som förmedlar kopplingar utöver nummerupplysning och förmedling av kopplingar även tillhandahålla allmännyttiga tjänster i enlighet med tjänstegrupp I i denna föreskrift. Undantaget utgörs av 118. På detta nummer är det enligt numreringsföreskriften bara tillåtet att tillhandahålla nummerupplysning och förmedling av nationella kopplingar.

Enligt 2 mom. kan ett teleföretag beviljas tillstånd att koppla samtal också till ett bestämt nummer i tjänstegrupp II vars pris är förmånligt. Tillstånden beviljas i enlighet med processen för självreglering i branschen under ledning av MAPEL/Teleforum ry.

Med stöd av föreskriften har Kommunikationsverket tidigare av grundad anledning beviljat tjänsteleverantörer undantagslov för att koppla samtal via ett servicenummer som förmedlar kopplingar också till ett bestämt nummer i tjänstegrupp II. Ett sådant vägande skäl kunde t.ex. vara en situation där en tjänst (t.ex. taxinumner) som entydigt och enligt vedertagen praxis ska betraktas som allmännyttig tjänst tillhandahålls på ett nummer i tjänstegrupp II och det inte är ändamålsenligt att ändra numret.

Bland numren i grupp II har det alltid funnits tjänster som även kunde höras till grupp I. Förfarandet med undantagslov byggdes ursprungligen upp i föreskriften för övergångsperioden och målet var att man steg för steg skulle välja servicenummer ur rätt tjänstegrupp. Detta mål uppnåddes emellertid inte. I stället har nummerserviceföretagen på grund av sina kundönskemål ett regelbundet återkommande behov av undantagslov för nya nummer i grupp II. Eftersom processen för undantagslov enligt föreskriften om spärrkategorier är tämligen tung, överfördes administrationen av undantagslov till självregleringen i anknytning till Teleforum ry genom föreskrift 35 O/2010 M. Därmed kan även priset på tjänsten bättre beaktas vid beviljandet av loven.

Innehållet i tjänsterna bedöms på samma sätt som tidigare och målet är fortfarande att från första början placera tjänsterna i rätt tjänstegrupp. Med hjälp av självregleringsprocessen kan man dock i fortsättningen bevilja nummerupplysningsföretag rätt att koppla samtal även till bestämda, förmånliga nummer i tjänstegrupp II.

En sådan tjänst betraktas som förmånlig där

- priset för ett samtal som debiteras per gång är mindre än 2 e/samtal
- priset för ett tidsdebiterat samtal är mindre än 0,80 e/minut
- engångs- och tidsdebitering har kombinerats och den kombinerade tariffen för ett samtal som pågår 4 minuter är högst 3,20 e. Engångsdebiteringen kan vara högst 1,60 e och tidsdebiteringen högst 0,80 e/minut.

Prisgränserna höjs för att motsvara ökningarna i konsumentindex och eventuella ändringar som har direkt samband med ändringar i lagen.

Möjligheten att koppla samtal till nummer i grupp II utvärderas av arbetsgruppen vid MAPEL. Arbetsgruppen är öppen för nummerupplysningsföretag och teleföretag och den samlas två gånger per år. Ett nummerupplysningsföretag begär utlåtande/ställningstagande av MAPEL om de nummer som företaget vill koppla samtal till. Både tjänstens pris och användningsändamålet för numret utreds av arbetsgruppen med hjälp av tjänsteleverantören och det teleföretag som upprätthåller tjänsten. Nummer på listan och deras priser går igenom halvårsvis. Tjänster vars pris överskrider den avtalade gränsen tas bort från listan. MAPEL/Teleforum ry upprätthåller en lista på de nummer i tjänstegrupp II till vilka nummerupplysningstjänsterna kan vidarekoppla samtal.

Föreskriften träder i kraft 1.9.2011. Genom föreskriften upphävs föreskriften om spärrkategorier som meddelades 6.9.2010. Föreskriften gäller tillsvidare. Föreskriften kan ändras genom en ny föreskrift.

Bilaga 1: Gruppering av teletrafiken (telefontrafiken) enligt den nationella numreringsplanen

Grupperingen av teletrafiken i denna bilaga motsvarar grupperingen i 2 § i föreskriften. I bilagan beskrivs telefonnumren och deras inledande siffror enligt vilka spärrar ska gälla eller inte gälla.

I första punkten konstateras vilka nummerriktningar som innebär internationell teletrafik. Utlandsprefixet + kan förutom i mobilnät även användas i VoIP-tjänster.

Internationella tjänster som anvisats med prefixet 979, som motsvarar riktnummer, räknas som internationell teletrafik även om de i numreringsföreskriften avviker från den internationella teletrafiken så till vida att en innehavare av ett operatörsprefix inte nödvändigtvis har möjlighet att använda internationella servicenummer. Då handlar det om en av spärrkategorierna oberoende förbjuden trafikhandling som anslutningsteleforetaget utifrån en nummeranalys dirigerar till ett meddelande.

I det här skedet har det inte ansetts nödvändigt att placera tjänster som anvisats med prefixet 979 till tjänstegrupper eftersom deras betydelse är ringa och det inte ännu finns tillräckligt mycket information om tjänsternas karaktär. Kommunikationsverket känner tillsvidare inte till att det skulle finnas internationella avgiftsbelagda tjänster som används i Finland.

Nationella och internationella avgiftsfria nummer anvisas i 2 punkten. Internationella avgiftsfria tjänster som anvisats med prefixet 800, som motsvarar riktnummer, räknas inte som internationella men även för dessa gäller att en innehavare av ett operatörsprefix inte nödvändigtvis har möjlighet att använda internationella servicenummer. Då handlar det om en av spärrkategorierna oberoende förbjuden trafikhandling som anslutningsteleforetaget utifrån en nummeranalys dirigerar till ett meddelande.

I 3 punkten ges en förteckning av nummerriktningarna i tjänstegrupperna I-IV, vars tjänster har grupperats i 3 § i föreskriften. Som en ändring jämfört med tidigare inkluderar denna punkt nu egna nummerområden i tjänstegrupperna II-IV anvisade för tjänster som omfattas av betaltjänstlagens tillämpningsområde (290/2010). Enligt numreringsföreskriften får inga andra tjänster tillhandahållas på dessa nummer. Man har bedömt att betaltjänster inte kan räknas som tjänster i grupp I (allmännyttiga tjänster), och därför finns inget sådant nummerområde bland allmännyttiga tjänster.

I 4 punkten anges servicenummer som grundar sig på kundavtal och kontroll av A-numret, och som därför inte berörs av spärrarna. Nummer som fastställts på separat beslut samlas av informativa skäl även i föreskriftens bilaga. Förteckningen har inte längre någon betydelse för spärrkategorierna enligt denna föreskrift, men har bibehållits av informativa skäl eftersom teleforetagen även kan förfoga över egna kategorier eller kategorier enligt tidigare föreskrifter som inte längre ingår i denna föreskrift.

Bilaga 2: Gruppering av kortmeddelandetjänster enligt numreringsplanen för kortmeddelandetjänster

Grupperingen av kortmeddelandetjänster i denna bilaga motsvarar indelningen i avgiftsfria och avgiftsbelagda servicenummer enligt 2 § i föreskriften. Gruppen med avgiftsbelagda servicenummer har särskilda nummerområden för betaltjänster. I bilagan beskrivs telefonnumrens inledande siffror enligt vilka spärrar genomförs.

Som en ändring jämfört med tidigare inkluderar denna punkt nu egna nummerområden för kortmeddelandetjänster i tjänstegrupperna II-IV anvisade för tjänster som omfattas av betaltjänstlagens tillämpningsområde (290/2010). Enligt numreringsföreskriften får inga andra tjänster tillhandahållas på dessa nummer. Man har bedömt att betaltjänster inte kan

räknas som tjänster i grupp I (allmännyttiga tjänster), och därför finns inget sådant nummerområde bland allmännyttiga tjänster.

I 1 punkten har numret för kortmeddelandetjänster 112 anvisats som allmänt nödnummer. En underarbetsgrupp till arbetsgruppen för nödtrafik har sammanställt en rapport om möjligheterna att grunda en nödmeddelandetjänst (*2/2005 112-hätätekstiviestipalvelun toteuttaminen Suomessa*). Rapporten publicerades 7.2.2005 och nödtextmeddelandetjänsten 112 torde kunna starta inom de närmaste åren.